

РЕШЕНИЕ

14.06.2022 ел.

КАРАР

№ 50-1

Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында һәйкәлләр, истәлек билгеләрен урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге Уставы нигезендә, дөүләтнең, республиканың, муниципаль районның һәм (яисә) ижтимагый мәнәсәбәтләрне үстерүгә зур өләш керткән һәм уңай йогынты ясаган атаклы гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар турында истәлекләрне саклап калу максатларында Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1.Расларга:

- Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турындагы нигезләмәне (1 нче кушымта);
- Күренекле гражданнар, оешмалар, тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе турында нигезләмәне (2 нче кушымта);
- Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлеге Советы каршындагы күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау буенча комиссия составын (3 нче кушымта).
- һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында аларның исемнәрен үзгәртү турында гаризалар (үтенечнамәләр) формасын (4 нче кушымта).

2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан мизгелдән законлы көченә керә һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (<http://buinsk.tatarstan.ru>) урнаштырылырга тиеш.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш
авыл жирлеге башлыгының урынбасары

Р.Б. Сиразиев

Гражданның, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар
истәлеген мәңгеләштерү максатларында һәйкәлләр,
истәлек билгеләрен урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртү
тәртібе турындагы нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр:

Күренекле гражданын - аның эшчәнлеген даирәсендә җирлеккә һәм Ватанга озаң
вакытлы файда китергән казанышы һәм өлеше булган шәхес.

Һәйкәл - күренекле шәхес яки мәһим вакыйга истәлегенә скульптура яки архитектура
корылмасы.

Истәлекле билгеләр - скульптура, архитектура һәм башка истәлекле объектлар.

Мемориаль такта- танылган шәхес яки мәһим вакыйга турында истәлекне
мәңгеләштерүче язулы плитә.

Инициатор-дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, юридик һәм
физик затлар, учреждениеләр, иҗтимагый оешмалар һәм хәрәкәтләр, шулай ук 10 кешедән
ким булмаган инициативалы төркемнәр.

Аерым тарихи әһәмияткә ия булган мәдәни кыйммәтләр-күренекле сәяси, дәүләт
эшлекчеләре, милли геройлар, фән, әдәбият, сәнгать, спорт эшлекчеләре тормышына
кагылышлы мемориаль предметлар..

Махсус сәнгать әһәмиятенә ия булган мәдәни кыйммәтләр - 1946 елга кадәр төзелгән
сәнгать сәнгатендә (готика, ренессанс (яңарыш), маньеризм, барокко, классик,
сентиментализм, академик, неоклассицизм, импрессионизм, импрессионизм,
постимпрессионизм, экспрессионизм, модернизм, примитив, символизм, авангардизм,
сюрреализм, реализм, шулай ук рәсем ясау сәнгатендә башка юнәлешләр (рәсем
ясау), рәсем ясау сәнгатендә иҗат ителгән әсәрләр

1.2. Мемориаль такталар биналар һәм корылмаларның фасадларында, шулай ук
тарихи вакыйгалар булган, яшәгән, укыган һәм эшләгән биналар интерьерларында
урнаштырыла; һәйкәлләр һәм истәлекле билгеләр Буа муниципаль районы Башкарма
комитетының архитектура бүлегенә билгеләгән урыннарда билгеләнә.

1.3. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар әзерләү һәм урнаштыру
Түбән Наратбаш авыл җирлеге советы карар кабул иткәннән соң гамәлгә ашырыла.

2. Зат яисә вакыйга истәлеген бирү турында карар кабул итү өчен нигезләр.

Һәйкәлләр кую турында карар кабул итү өчен нигез булып түбәндәгеләр тора: җирлек
һәм Россия дәүләте тарихындагы вакыйганың әһәмияте; дәүләтнең, иҗтимагый, сәяси,
хәрби, җитештерү эшчәнлегендә, фәндә, техникада, әдәбиятта, сәнгатьтә, мәдәнияттә,
спортта шәхес казанышларын рәсми тану, шулай ук җирлеккә, районга һәм Ватанга озаң
вакытлы файда китергән эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсенә аерым өлеш.

3. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар кую турында карар кабул итү тәртібе.

3.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар бирү инициаторлары
булып дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары, предприятиеләр,
учреждениеләр, иҗтимагый оешмалар һәм хәрәкәтләр, шулай ук кимендә 10 кеше булган
гражданның инициатив төркемнәре тора ала.

3.2. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру инициативасы белән чыгыш ясаучы затлар авыл җирлегенә түбәндәге документларны тапшыра:

3.2.1. Һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта урнаштыру өчен:

-гариза;

- вакыйганың дәрәсләген яисә исемен мәңгеләштерүче затның казанышларын раслый торган архив һәм башка документларның күчәрмәсе;

- әлеге бинада яшәү чорын күрсәтеп, тиешле торак-эксплуатация предприятиеләреннән яисә архивтан булган документлар, аның тормышы һәм эшчәнлеге мәңгеләштерелә;

- һәйкәл, истәлек билгесе яки мемориаль такта эскизы;

- һәйкәлдәге текст проекты, истәлек билгесе яисә мемориаль такта;

- һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны проектка, әзерләү һәм урнаштыру эшләрен финанслау чыганаclarы турында белешмәләр;

- һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта урнаштыру муниципаль милектәге объектларда гамәлгә ашырылса, милекче белән килешү. Әлеге шартнамә Россия Федерациясе Граждан кодексының 606 статьясы нигезендә төзелә. Шартнамәнең рәвеше әлеге Нигезләмәгә кушымта булып тора (5 нче кушымта).

3.3. Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге кәргән гаризаларны һәм материалларны теркәү һәм исәпкә алуны гамәлгә ашыра, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру буенча комиссиягә кирәкле документларны әзерли һәм җибәрә.

3.4. Комиссия үз эшен Түбән Наратбаш авыл җирлеге Советы карары белән расланган комиссия турындагы нигезләмәләр нигезендә гамәлгә ашыра.

3.5. Кәргән гаризаларны карау нәтижәсендә комиссия, якин туганнарының фикерен исәпкә алып, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру мөмкинлеге яисә аларны урнаштыру өчен нигезләр булмау һәм әлеге Нигезләмәдә каралган нигезләр булмау турында карар кабул итә.

3.6. Һәйкәлләр, истәлек билгеләре һәм мемориаль такталар кую мөмкинлеге турында комиссия карар кабул иткән очракта, авыл җирлеге Түбән Наратбаш авыл җирлеге советына тиешле карар проектын әзерли һәм тапшыра.

Проектка карар кушымта итеп бирелә:

аңлатма язуы;

- комиссия утырышы беркетмәсеннән өзәптә;

- һәйкәл, истәлек билгесе һәм мемориаль такта урнаштыру өчен - әлеге Нигезләмәнең

3.2.1 пунктында күрсәтелгән барлык документлар.

Кәргән гаризаларны карау срогы - 30 көннән артык түгел.

3.7. Үтенечләр инициаторлары комиссия карары белән килешмәгән очракта, комиссия рәисе аны һәм булган барлык материалларны Түбән Наратбаш авыл җирлеге Советына җибәрә.

4. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар кую һәм аларны карап тоту тәртибе.

4.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар бары тик мәңгелек материаллардан гына башкарыла. Аларны урнаштыру урынының эскиз проекты Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура бүлеге белән килештерелә.

4.2. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар мәҗбүри тәртиптә аларны гамәлдәге законнар нигезендә баланска урнаштырганнан соң тапшырыла.

4.3. Баланстан файдаланучы аларны саклап калу, агымдагы тәэмин итү һәм яңарту чараларын күрә. Һәйкәлләрнең, истәлекле билгеләрнең һәм мемориаль такталарның агымдагы эчтәлеге янәшәсендәге территория белән проект билгеләгән бердәм комплекста гамәлгә ашырыла.

4.4. Һәйкәлләрнең, истәлекле билгеләрнең һәм мемориаль такталарның эшчәнлеге яисә аларны төшерү турындагы карар, моңа аны реставрацияләү таләп ителә яисә бинада

ремонт-реставрация эшлэре үткэрелэ торган очраklar керми, такта билгелэнгэн бинада Түбөн Наратбаш авыл жирлеге советы тарафыннан кабул ителэ.

5. Бэхэслэрне хэл итү тәртибе.

5.1. Өлеге хэлне үтэгэндө барлыкка килергө мөмкин бэхэслэр һәм каршылыклар сөйлөшүлэр юлы белән яисэ законда билгелэнгэн тәртиптә хэл ителэ.

Танылган гражданныр, оешмалар, тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе турында нигезләмә

1. һәйкәлләрне урнаштыру тәртибе турындагы материалларны, аларның исемнәрен гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында үзгәртү истәлек билгеләрен карау мәсьәләләре (алга таба - Комиссия).

Комиссия әгъзалары саны - 6 кеше. Комиссия составына Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитеты вәкилләре, учреждениеләр җитәкчеләре керә.

2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закон актларына, Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының муниципаль хокукый актларына, әлеге Нигезләмәгә җитәкчелек итә.

3. Комиссия карамагына түбәндәгеләр керә:

3.1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлегендә гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында һәйкәлләр, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турында материаллар кабул итү, аларны яңадан урнаштыру турында.

3.2. чагылдырылуның тулылыгы буенча тапшырыла торган материалларга карата таләпләрне билгеләү:

- бөөк гражданнырның тормыш юлы һәм казанышлары;
- тарихи вакыйгаларның дәрәсләге;
- предприятиеләрнең, учреждениеләрнең һәм оешмаларның роле.

3.3. Кергән материалларны һәм документларны, шул исәптән экспертизаны да кертеп, башка оешмалардан белгечләрне җәлеп итеп карау (кирәк булганда).

3.4. Гражданнырның, оешмаларның һәм тарихи вакыйгаларның хәтерен мәңгеләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү.

4. Тәкъдим ителгән документларны карау нәтижәсендә Комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- үтенечнамәне хупларга, Түбән Наратбаш авыл җирлеге Советы карарының тиешле проектын әзерләргә;
- үтенечне кире кагарга, хәтерне мәңгеләштерү инициаторларына нигезле баш тартуны җибәрергә.

5. Комиссия утырышы, Комиссия әгъзаларының кимендә яртысы булганда, хокуклы дип санала. Комиссия карары мондагы халык саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Комиссиянең утырыш башланганчы язма рәвештә тәкъдим ителгән булмаган әгъзаларының фикере тавышларны санаганда исәпкә алына.

6. Комиссия кабул итә торган хәтерне мәңгеләштерү турындагы карар карар карар чыгарганда нигез булып тора. Комиссия карарларындагы нәтижәләр карарны чыгарганда мәҗбүри булмый.

7. Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү мөмкинлеге турында комиссия комиссия тарафыннан карар кабул ителгән очракта, комиссия секретаре Түбән Наратбаш авыл җирлеге Советына тапшырыла торган карар проектын әзерли.

8. Үтенечнамәне кире кагу турында комиссия тарафыннан карар кабул ителгән очракта, кабат тикшерү узган караудан соң биш елдан да иртәрәк булмаган вакытта чыгарылырга мөмкин.

Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл җирлеге Советы каршындагы күренекле
гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы
материалларны карау комиссиясе составы

Садретдинова Лилия Назим кызы	- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары, комиссия рәисе (киләшү буенча);
Сираҗиев Рафис Борһан улы	- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге башлығының урынбасары, комиссия рәисе урынбасары;
Абзалова Гүзәл Наил кызы	- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге башкарма комитеты секретаре (киләшү буенча);
Комиссия әгъзалары:	
Әхмәтҗанова Люция Мәүлетҗан кызы	- «Буа туган якны өйрәнү музейе» МБУ директоры (киләшү буенча);
Гыйззәтов Илдус Гашыйк улы	- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең беренче урынбасары (киләшү буенча);
Гыйльфанов Ринат Мансур улы	- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура бүлеге башлығы (киләшү буенча);
Гыймранов Ринат Жәүдәт улы	- «Буа муниципаль районының Мәдәният идарәсе» МКУ башлығы (киләшү буенча).

Татарстан Республикасы
Буа муниципаль районы
Түбән Наратбаш авыл җирлеге
Советының 14 июнь 2022ел
50-1 номерлы карарына
4 нче кушымта

Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр урнаштыру турында гариза (үтенечнамә),
гражданның, оешмаларның һәм тарихи вакыйгаларның хәтерен мәңгеләштерү
максатларында аларның исемнәрен үзгәртү

_____

(предприятие, учреждение, коллектив исеме һ.б..)

хәтерне мәңгеләштерү турында үтенеч бирә:

1. _____
исеме _____

_____

2. Жөнәсе _____

3. Туу датасы _____ Үлгән датасы _____

4. Туган урыны _____

5. Белеме _____

(белгечлеге, уку йортының исеме, тәмамлау елы)

_____

_____

6. Гыйльми дәрәжәсе, гыйльми исеме _____

7. Нинди дәүләт бүләкләре белән бүләкләнде (а) һәм бүләкләү датасы

_____

_____

_____

8. Соңгы яшәү урыны _____

---

9. Гомуми хезмэт стажы _____

Тармактагы эш стажы _____

10. Биографик белешмэләр: _____

_____

_____

_____

_____

11. Хәтер мәңгеләштерүгә тәкъдим ителүченең конкрет казанышларын (нигезләрне) күрсәтеп, характеристика _____

_____

_____

мәңгеләштерү рәвеше һәм урыны _____

_____

Чыгымнар _____

(әзерләү, кору, урнаштыру һ.б..)

акчалар исәбеннән башкарылачак _____

(предприятие, учреждение, коллектив исеме һ.б..)

Беркетмә _____

(гомуми җыелыш һәм башкалар)

" ____ " _____ 20__ ел

Вазыйфаи зат, закон чыгару инициативасы хокукы субъекты _____

(имза) (тутырып язу)

Арендалау шартнамәсе

Буа шәһәре

« _____ » _____ 20____ ел.

_____ нигезендә эшлөүче _____, алга таба «Арендага бирүче» дип аталучы _____, бер яктан, һәм _____ нигезендә эш итүче _____, алга таба «Арендатор» дип аталучы, икенче яктан, түбәндәгеләр турында әлеге Шартнамәне төзеделәр:

1. Шартнамә предметы

1.1. Әлеге шартнамә нигезендә Арендага бирүче Арендаторга вакытлыча биләүгә һәм әлеге шартнамәгә аерылгысыз кушымта булып торучы тапшыру акты буенча (алга таба - милек) _____ адресы буенча _____ урнашкан _____ объектлардан торган күчәмсез мөлкәтне (алга таба - мөлкәт) арендаторга вакытлыча биләүгә һәм тапшыру акты буенча бирергә, шулай ук биналар биләгән һәм алардан файдалану өчен кирәкле җир кишәрлегенә хокукларны тапшырырга тиеш була.

Югарыда телгә алынган күчәмсез мөлкәт һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта кую (кирәклесен ассызыкларга) максатларында бирелә, ә атап әйткәндә: _____.

1.2. _____ хокукында булган мөлкәт Аренда бирүчегә карый, бу _____ белән раслана. Арендага бирүченең җир кишәрлегенә хокукы _____ белән раслана.

1.4. Аренда түләве әлеге шартнамәнең аерылгысыз өлеше булып торучы мөлкәт актына Арендага бирүченең исәп-хисап санына акчалар исәпләү юлы белән кул куйганнан соң өч көн эчендә кертелә.

Аренда түләве әлеге шартнамәнең озак вакытлы срогы булган очракта айга бер тапкыр кертелә.

2. Якларның хокуклары һәм бурычлары

2.1. Арендага бирүче бурычлы:

2.1.1. Тапшыру актын төзүне дә кертеп, мөлкәтне үз хисабыңа әзерләргә.

2.1.2. _____ тапшыру акты буенча Арендаторга әлеге шартнамәнең 1.1 пунктында билгеләнгән составта вакытлыча ия булуга һәм мөлкәтне файдалану өчен икенче вакытка (сроklar) тапшырырга).

2.2. Арендатор бурычлы:

2.2.1. Тапшыру актына кул куелыр алдыннан тапшырыла торган милекне карап чыгарга һәм аның торышын тикшерергә.

2.2.2. Аренда түләвен әлеге шартнамәнең 1.4 пунктында каралган сроklarда һәм тәртиптә вакытында кертергә.

2.2.3. Әлеге килешүнең гамәлдә булу срогы дәвамында милекне тиешле хәлдә тотарга.

2.2.4. Милекне агымдагы ремонтлауны гамәлгә ашыру.

2.2.5. Арендага салынган милекне эксплуатацияләүгә бәйле чыгымнарны алып бару.

2.2.6. Мөлкәтне үз исәбенә тулы бәягә иминләштерергә.

2.3. Арендатор Арендага бирүче ризалыгы белән түбәндәгеләргә хокуклы:

2.3.1. Мөлкәтне субарендага яисә наемга бирү, мөлкәтне түләүсез файдалануга бирү, шулай ук залогка аренда хокукларын бирү һәм хужалык ширкәтләренең һәм жәмгыятьләренең устав капиталына кертем буларак яисә житештерү кооперативына пай кертеме буларак кертергә

2.3.2. Милек составына үзгәрешләр керту, аны реконструкцияләү, аның бәясен арттырып яхшырту.

2.4. Мөлкәттән файдалану нәтижәсендә арендатор тарафыннан алынган керемнәр аның милке булып тора.

2.5. Арендатор әлеге Шартнамә төзегән вакытта булган һәм милектән тулысынча яки өлешчә файдалануга комачаулаучы мөлкәттәге житешсезлекләр өчен җавап бирә, хәтта әлеге Шартнамә төзегәндә ул бу житешсезлекләр турында белмәсә дә.

Мондый житешсезлекләрне ачыклаганда Арендатор үз теләге белән хокуклы:

2.5.1. Арендага бирүчедән житешсезлекләрне кире кайтаруны, йә аренда түләвен киметүне, йә житешсезлекләрне бетерү өчен үз чыгымнарын каплауны таләп итәргә.

2.5.2. Аренда түләвеннән әлеге житешсезлекләрне юкка чыгару өчен тотылган чыгымнарның суммасын арендага бирүчегә аренда түләве түләү вакыты җиткәнчегә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча тотып калырга.

2.5.3. Шартнамәне вакытыннан алда өзүне таләп итәргә.

Арендага бирүче таләбе яки аның Арендага бирүче хисабына мөлкәтнең кимчелекләрен бетерү нияте турында хәбәр ителгән арендага бирүче, кичекмәстән, Арендаторга бирелгән милекне тиешле хәлдә булган башка шундый ук милек белән алыштырырга яисә милекнең кимчелекләрен бушлай бетерергә мөмкин.

Әгәр дә арендатор таләпләрен канәгатьләндерү яки аларга аренда түләвеннән житешсезлекләрне бетерү чыгымнарын тотып тору арендаторга китерелгән зыянны капламаса, Арендатор зыяннарның капланмаган өлешен кайтаруны таләп итәргә хокуклы. Аренда бирүче әлеге килешү төзегәндә килешенгән яки арендаторга алдан ук билгеле булган мөлкәтнең житешсезлекләре өчен җавап бирми яки милекне караганда яки килешү төзегәндә аның торышын тикшергәндә арендатор тарафыннан ачыкланырга тиеш була.

3. Мөлкәтне яхшырту тәртибе

3.1. Арендатор житештергән мөлкәтнең зыянсыз аерып алынган аның милке булып тора.

3.2. Арендатор Арендага бирүче ризалыгы белән житештерелгән зыянсыз аерып алына алмаган аренда мөлкәтенең бәясен каплауга хокуклы.

4. Шартнамәнең гамәлдә булу вакыты

4.1. Әлеге килешү _____срокка төзелә һәм дөүләт теркәвенә алынганнан соң, ул уника айдан артык вакытка төзелгән очракта үз көченә керә

4.2. Әлеге шартнамә яклар килешүе буенча озайтылырга мөмкин.

4.3. Үз вазыйфаларын тиешенчә үтәгән Арендатор, шартнамә срогы чыккач, башка затлар алдында өстенлеккә ия. Арендатор арендага бирүчегә әлеге килешүнең гамәлдә булу срогы тәмамланганчы 5 көннән дә соңга калмыйча яңа срокка килешү төзү теләге турында язмача хәбәр итәргә бурычлы.

5. Шартнамәне үзгәртү һәм вакытыннан алда өзү

5.1. Әлеге килешү якларның язма килешүе буенча үзгәртелергә яисә вакытыннан алда өзелергә мөмкин.

5.2. Арендатор таләбе буенча әлеге килешү Арендатор булган очракларда, суд тарафыннан вакытыннан алда өзелергә мөмкин:

5.2.1. Шартнамәдә шартларын яисә мөлкәтне билгеләүне шактый бозган яки берничә тапкыр хокук бозулар белән мөлкәт белән файдалана.

5.2.2. Милек сизелерлек начарлана.

5.2.3. Шартнамәдә билгеләнгән түләү срогы чыккач, ике тапкыр рәттән аренда түләве кертми.

5.2.4. Шартнамәдә билгеләнгән срукта милекне капитал ремонтлауны башкармый.

Арендага бирүче шартнамәне бары тик арендаторга үз йөкләмәләрен үтәү кирәклеген турында язма кисәтү жиһбәргәннән соң гына вакытыннан алда өзүнә таләп итәргә хокуклы.

5.3. Арендатор таләбе буенча әлеге килешү суд тарафыннан вакытыннан алда өзеләргә мөмкин:

5.3.1. Арендага бирүче миләкне арендаторга файдалануга бирми яки миләк белән файдалануга киртә тудыра.

5.3.2. Арендаторга бирелгән мөлкәт, килешү төзегәндә арендатор тарафыннан әйтелгән житешсезлекләр, алдан ук арендаторга билгеле булмаган һәм мөлкәтне караганда яки аның торышын тикшергәндә арендатор тарафыннан табылмаска тиеш.

5.3.3. Миләк, Арендатор жавап бирми торган шартлар нигезендә, куллану өчен яраксыз хәлдә калачак.

Килешүне өзү турындагы таләп арендатор тарафыннан килешүне өзүгә яки 5 көн эчендә жавап алмыйча гына судка тапшырылырга мөмкин.

6. Арендага бирүчегә мөлкәтән кире кайтару

6.1. Әлеге Шартнамәне туктатканда, 10 көн дөвамында Арендатор, нормаль тузуны исәпкә алып, арендага бирүчегә миләкне кире кайтарырга тиеш.

6.2. Арендатор үз хисабына миләкне арендага бирүчегә кире кайтаруга әзерләргә тиеш, шул исәптән мөлкәтне кире кайтару турындагы актны төзү һәм тапшыруны да кертеп.

6.3. Әгәр дә Арендатор мөлкәтне кире кайтармаган яки аны вакытында кайтармаган икән, арендага бирүче аренда түләвен вакытында түләвен таләп итәргә хокуклы. Күрсәтелгән түләү арендага бирүчегә китерелгән зыяны капламаса, ул аларны әлеге шартнамәнең 7.3 пунктында каралган неустойкадан тыш кайтаруны таләп итә ала.

7. Якларның жаваплылыгы

7.1. Әлеге шартнамә буенча йөкләмәләренә үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән як мондый үтәлмәгән зыяны башка якка кайтарырга тиеш.

7.2. Аренда түләвен үз вакытында күчәргән өчен аренда бирүче чит акчалардан файдаланган өчен процентларны Россия Федерациясенә гамәлдәге законнарында каралган күләмдә һәм шартларда түләүне таләп итәргә хокуклы.

7.3. Миләкне вакытында тапшырмаган өчен Арендатор Арендага бирүчәдән срогы чыккан һәр көн өчен 0,1 % күләмдә неустойка түләүне таләп итәргә хокуклы.

7.4. Неустойка һәм процентларны түләттерү шартнамәне бозган якны натурадагы йөкләмәләренә үтәүдән азат итми.

7.5. Әлеге шартнамә буенча йөкләмәләренә үтәмәгән барлык башка очракларда да яклар Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә жаваплы.

8. Бәхәсләренә хәл итү тәртибе

8.1. Әлеге шартнамә текстында рәхсәтән тапмаган мәсьәләләр буенча яклар арасында барлык бәхәсләр һәм каршылыклар Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә сөйләшүләр юлы белән хәл ителәчәк.

8.2. Бәхәсле мәсьәләләренә сөйләшүләр барышында жайга салынмаган очракта әлеге шартнамәдән килеп чыккан яки аңа бәйлә килеп чыккан барлык бәхәсләр, аңлашылмаучанлыклар яисә таләпләр судта хәл ителәргә тиеш.

9. Өстәмә шартлар

9.1. Әлеге шартнамә аренда срогы уника айдан ким булган очракта 2 нөсхәдә төзелде. Аренда срогы уника айдан артык булган очракта, әлеге шартнамә 3 нөсхәдә төзелә, шуларның берсе дәүләт теркәвенә алу органына тапшырыла.

10. Якларның адреслары һәм түләү реквизитлары

Арендага бирүче

Арендатор

Яклар имзалары

Арендага бирүче:

Арендатор:

_____
(имза / Ф.И.О.)

М.У.

_____
(имза / Ф.И.О.)

М.У.

«_____» _____20____ ел аренда Шартнамәсенә тапшыру акты

Буа шәһәре

"_____" _____ 20____ ел

_____нигезендә эшләүче _____, алга таба «Арендага бирүче» дип аталучы _____, бер яктан, һәм _____ нигезендә эш итүче _____, алга таба «Арендатор» дип аталучы, икенче яктан, түбәндәгеләр турында тапшыру акты төзеделәр:

1. Әлеге Акт 20_ елның " _ " _____аренда шартнамәсе буенча арендаторга _____адресы буенча урнашкан милекне тапшыруын раслый, ө сатып алучы югарыда күрсәтелгән мөлкәтне кабул итә.

2. Арендатор арендага бирүчегә 20____ елның " __ " _____аренда шартнамәсенә 1.1 4 пунктында күрсәтелгән сумманы тулысынча түләгән.

3. Якларның аренда шартнамәсе буенча.«_____» _____20____ бер-берсенә карата дөгвалары юк.

4.Яклар имзалары:

Арендага бирүче

Арендатор

Яклар имзалары

Арендага бирүче:

Арендатор:

_____
(Имза / Ф.И.О.)

_____
(имза / Ф.И.О.)

М.У.

М.У.